

УДК 330.342

КУЖЕЛЄВ МИХАЙЛО,*доктор економічних наук, доцент кафедри "Фінанси і банківська справа"
Донецького національного університету*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Невідповідність існуючої системи корпоративного контролю запитам сучасної системи корпоративних відносин обумовила проведення дослідження нормативно-правових аспектів його здійснення. У статті розглянуто існуюче правове забезпечення формування системи корпоративного контролю та запропоновано напрямки його вдосконалення.

Ключові слова: корпорація, корпоративний контроль, система корпоративного контролю, нормативно-правове забезпечення.

Постановка проблеми. Унаслідок становлення національного ринку фінансових послуг та відставання розвитку системи корпоративного контролю від трансформаційних процесів у корпоративному секторі з'явилося багато негативних рис, які потребують регулювання. У цих умовах усе більшої актуальності набуває тема захисту прав інвесторів - власників цінних паперів. У результаті проведення приватизації державної власності акціонерами стало більш ніж 20 млн громадян України [1]. Ураховуючи це, головним завданням сьогодення є побудова ефективно діючої облікової системи з відповідним нормативним забезпеченням захисту прав інвесторів та формування ефективної системи корпоративного контролю.

Корпоративний контроль потребує суттєвих змін та перетворень, бо в Україні він знаходиться на етапі первинного формування. У зв'язку із цим виникла необхідність вивчення та розробки системи ефективного корпоративного контролю, яка, насамперед, ґрунтується на сучасній та ефективній нормативно-правовій базі. Невідповідність існуючої системи корпоративного контролю запитам сучасної моделі корпоративного управління й обумовила проведення дослідження.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Формування національного ринку корпоративного контролю - це один із ключових напрямків у системі корпоративних відносин. У той же час в українській економічній науці не приділяється достатньої уваги цим питанням, що стримує розвиток національної економічної системи. Питанням формування та функціонування системи корпоративного контролю присвячені роботи таких провідних українських учених, як З. Є. Шершньова [2], А. Є. Черпак [3], А. Б. Педько [4], Г. В. Назарова [5], Я. В. Кудря, С. В. Захарін та ін.

Метою статті є розробка рекомендацій для формування нормативно-правового забезпечення системи корпоративного контролю в Україні, яка дозволить увести дієвий контроль та збільшити ефективність захисту прав міноритарних власників корпорацій.

Виклад основного матеріалу. Аналіз української корпоративної практики свідчить про те, що нор-

ми, які регламентують права акціонерів закріплюються в окремих статтях законів "Про акціонерні товариства", "Про цінні папери і фондовий ринок", інших законах й підзаконних нормативних актах, а також у Рекомендаціях з найкращої практики корпоративного управління для акціонерних товариств України та інших нормативних актах і положеннях, погоджених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) [6-8].

Так, стаття 25 закону України "Про акціонерні товариства" містить перелік основних прав власників корпоративної структури [6]:

- 1) брати участь в управлінні акціонерним товариством;
- 2) брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди);
- 3) отримати в разі ліквідації товариства частину його майна або вартості;
- 4) одержувати інформацію про господарську діяльність акціонерного товариства.

Але акціонери можуть мати й інші права, передбачені законодавством та статутом корпорації, що обумовлює необхідність створення в Україні ринку корпоративного контролю.

На рівень корпоративного управління та на оцінку її інвестиційної привабливості впливає й те, як забезпечується захист міноритаріїв та чи забезпечується він узагалі. Унаслідок процесів приватизації державного майна в Україні існує велика кількість дрібних інвесторів, пакети акцій яких не перевищують 1-2 % від розміру статутного фонду корпорації [1]. Саме ця категорія акціонерів є найменш захищеною в корпоративних відносинах, а грубі порушення їхніх прав із боку менеджменту товариства та крупних акціонерів - "нормальна" практика в Україні. Причинами такого становища є не тільки слабкість чинного законодавства, але й низький рівень загальної корпоративної культури. Акціонери не знають про свої права й не вміють їх захищати встановленими законом засобами. Крім того, дрібні акціонери найчастіше не мають необхідних фінансових ресурсів для забезпечення захисту своїх прав та протистояння альянсу мажоритаріїв і менеджменту корпорації, у розпорядженні яких сконцентровано всі ресурси.

Слід зазначити, що останнім часом у корпоративному законодавстві України є певний прогрес щодо захисту прав міноритаріїв. Так, ст. 28 Закону України "Про акціонерні товариства" передбачає можливість захисту прав акціонерів, які одночасно є працівниками товариства, шляхом установлення заборони вимагати інформацію про прийняті такими працівниками рішення під час голосування на загальних зборах [6].

Найчастіше питання про захист інтересів меншості виникає при набутті певною особою вирішального контролю над акціонерним товариством (див.

табл. 1). Здійснення контролю над акціонерним товариством означає можливість особи (групи осіб) здійснювати вирішальний вплив на рішення цього товариства. Контроль над товариством забезпечується, насамперед, володінням контрольним пакетом акцій. Практика функціонування корпоративних структур свідчить про наявність контрольних пакетів різних ступенів, що наділяють акціонера певними засобами впливу на корпорацію - від можливості простого зриву проведення загальних зборів акціонерів до можливості одноосібно приймати рішення від імені товариства.

Таблиця 1. - Види корпоративного контролю в Україні [6, 7]

Пакет акцій	Права власника	Корпоративна практика
Від 1 акції до 5%	<ul style="list-style-type: none"> - брати участь у загальних зборах; - голосувати на загальних зборах; - вносити пропозиції щодо порядку денного загальних зборів (рішення щодо включення пропозицій до порядку денного приймається правлінням); - входити до складу органів управління товариством; - звертатись у суд із позовом до товариства (включаючи позов про визнання загальних зборів недійсними); - вимагати викупу належних акціонерів акцій у випадках, передбачених законодавством. 	Міноритарії не мають реальної можливості впливати на рішення. Захист забезпечується через звернення до суду та можливість вимагати в корпорації викупу акцій
5% + 1 акція	<ul style="list-style-type: none"> - вносити зміни в порядок денний загальних зборів; - разом із представниками НКЦПФР здійснювати контроль за реєстрацією акціонерів для участі в загальних зборах; - вимагати скликання позачергових загальних зборів акціонерів у будь-який час і з будь-якого приводу; - у разі відмови правління скликати загальні збори акціонери можуть скликати їх самостійно; - вимагати проведення ревізійною комісією перевірки фінансово-господарської діяльності правління. 	Міноритарії мають можливість приймати певні рішення, що впливають на діяльність корпорації
25% + 1 акція	<ul style="list-style-type: none"> - тільки за згодою власника загальні збори можуть приймати рішення з таких питань: - внесення змін до статуту товариства; - створення та ліквідація дочірніх підприємств, філій та представництв; - прийняття рішення щодо припинення діяльності товариства. 	Малий блокуючий пакет
40%	Відсутність такого власника на загальних зборах не дає можливості досягти кворуму, і тому блокує проведення загальних зборів	Великий блокуючий пакет
50% + 1 акція	<ul style="list-style-type: none"> - пакет акцій, що дозволяє приймати рішення на загальних зборах з будь-яких питань, які не потребують кваліфікованої більшості голосів; - пакета може бути недостатньо для прийняття рішення з питань, що потребують кваліфікованої більшості голосів; - пакета недостатньо для одноосібного забезпечення кворуму на загальних зборах. 	Контрольний пакет
60% + 1 акція	<ul style="list-style-type: none"> - пакет акцій надає можливість одноосібно забезпечити кворум на загальних зборах; - пакета може бути недостатньо для прийняття рішення з питань, що потребують кваліфікованої більшості голосів. 	Контрольний пакет
75% + 1 акція	<ul style="list-style-type: none"> - пакет акцій, що дозволяє одноосібно проводити загальні збори й приймати рішення з будь-яких питань 	Контрольний пакет, що позбавляє міноритаріїв можливості впливати на рішення загальних зборів
90%	<ul style="list-style-type: none"> - пакет акцій, що дозволяє одноосібно проводити загальні збори й приймати рішення з будь-яких питань; - пакет, що практично блокує будь-які засоби захисту інтересів меншості, закріплені в Законі «Про акціонерні товариства» [6]. 	Контрольний пакет, що позбавляє міноритаріїв будь-яких засобів впливу на діяльність корпорації

До позитивних змін у законодавстві можна віднести й той факт, що Закон України "Про акціонерні товариства" містить цілу низку норм, спрямованих на захист прав міноритаріїв [6]:

- 1) знижено відсотковий бар'єр для надання пропозицій на включення питань до порядку денного загальних зборів з 10 % до 5 % (ч. 4 ст. 38);
- 2) запроваджено кумулятивне голосування для

обрання членів наглядової ради (ст. 53): у міноритаріїв з'являється можливість призначити свого представника до наглядової ради;

3) підвищення розміру кваліфікованої більшості, необхідної для прийняття найважливіших рішень, із 75 % від голосів присутніх акціонерів до 75 % від усіх акціонерів, разом із відсутніми;

4) розширення переліку питань, рішення за якими потребує кваліфікованої більшості голосів, у т. ч. рішення про анулювання викуплених акцій; зміну типу товариства; розміщення акцій; зміну розміру статутного капіталу товариства та ін. (ст. 10 Закону);

5) регламентовано процедуру визначення розміру та виплати дивідендів протягом 6 місяців після закінчення звітного року (ч. 2 ст. 30) (хоча Закон не вирішує проблеми невиплати дивідендів, попри наявність прибутку);

6) запровадження обов'язку особи, яка придбала контрольний пакет простих акцій (50 % і більше акцій), зробити безвідкличну оферту всім акціонерам придбати у них прості акції за ринковою вартістю з розстроченням платежу до 30 днів (ст. 65). Але ця норма неодмінно підвищить вартість контрольних пакетів акцій та збільшить ризики покупця;

7) обов'язковий викуп товариством акцій на вимогу акціонерів, які голосували проти прийняття найважливіших рішень: реорганізації АТ, зміну типу з публічного на приватне, вчинення товариством значного правочину (понад 25 % вартості активів АТ), зміну розміру статутного капіталу (ст. 68).

Світова практика свідчить, що захист прав акціонерів - це об'єктивна реальність існування корпорації, у межах діяльності якої виникатимуть конфлікти інтересів; саме цивілізоване вирішення конфліктних ситуацій та застосування ефективних механізмів захисту прав акціонерів є ключовим показником розвитку корпоративного управління в державі.

Варто відзначити, що створення надійного механізму захисту прав акціонерів - це не лише захист індивідуального інтересу окремо взятої особи, а запорука досягнення корпоративної мети в процесі своєї діяльності поставленої мети.

Захист прав і законних інтересів акціонерів має забезпечуватись методом установа, застосування й реалізації норм корпоративного законодавства. Дієвість й ефективність механізмів реалізації й захисту прав та інтересів дрібного власника прямо залежить від установа гарантій здійснення таких прав, у тому числі права на захист.

Спеціальні гарантії прав акціонерів виражаються в першу чергу в тому, що, відповідно до Цивільного кодексу України, норми акціонерного законодавства визначають коло прав й обов'язків акціонерів, а також забезпечують захист їхніх прав та інтересів (ч. 1 ст. 1 "Про акціонерні товариства") [6]. Такий підхід до визначення правових гарантій має істотне значення, оскільки виявлення та забезпечення балансу інтересів корпорації та її власників, а також механізмів захисту їхніх прав є одним з основних завдань правового регулювання діяльності корпоративного сектора економіки.

Корпоративний інтерес кожного власника реалізується як через безпосереднє здійснення прав, наданих законом та внутрішньокорпоративними актами товариства, так й опосередковано, через діяльність органів управління акціонерного товариства (організаційний елемент) [9].

Нормативний елемент полягає у визначенні корпоративним законодавством засобів, за допомогою яких акціонер має реальну можливість здійснювати юридично значущі дії, що обумовлені його правовим статусом, а це легітимація прав власника акцій, участь в управлінні справами товариства й реалізація права голосу на зборах акціонерів, ознайомлення з інформацією про діяльність товариства, одержання частини прибутку акціонерного товариства (дивідендів), припинення акціонерних відносин (відчуження приналежних акціонерів акцій товариству або третім особам), відновлення порушених прав.

Нормативний елемент гарантій прав акціонера існує в нерозривному зв'язку із внутрішньокорпоративними механізмами, що сприяють реалізації й захисту прав власників [10]. Так, організаційний елемент надає можливість використання засобів безпосередньої реалізації прав акціонерів. У першу чергу це забезпечується радою директорів акціонерного товариства. Компетенція ради директорів акціонерного товариства, що визначена Законом України "Про акціонерні товариства" і статутом корпорації, дозволяє забезпечити загальні умови реалізації прав власників, а також вживання заходів щодо відновлення порушених прав.

Таким чином, гарантії прав акціонерів можна визначити як сукупність нормативних й організаційних засобів забезпечення реалізації майнових і немайнових прав власників, охорони й захисту їхніх порушених прав. Також важливим елементом у системі спеціальних гарантій прав власників на захист становлять принципи захисту прав, які повинні співвідноситися з принципами корпоративного управління [11]. На нашу думку, у першу чергу, слід забезпечити виконання таких принципів захисту прав власників:

1) принцип волі, сумлінності суб'єктів корпоративних правовідносин і неприпустимості зловживань своїми правами;

2) принцип реальності й гарантованості захисту порушених прав акціонера;

3) принцип захисту міноритарних акціонерів;

4) принцип комбінації корпоративних і приватних інтересів при застосуванні засобів захисту прав акціонерів;

5) принцип реального відновлення порушених прав акціонера.

Законодавче закріплення таких принципів у сфері регулювання корпоративних правовідносин уже має місце в деяких країнах, що забезпечує дієвість засобів реалізації й захисту прав міноритаріїв. Закріплення й реалізація системи принципів корпоративного управління на законодавчому рівні визначили б істотні зміни в діяльності корпоративного сектора, усунули можливість зловживань при використанні акціонерами засобів захисту з метою порушення прав інших акціонерів. Можна припустити, що причина можливих зловживань у сфері акціонерних відносин - відсутність у законі меж здійснення захисту акціонерного права, "безмежність" суддівського розгляду при вирішенні питання про законність застосування тих або інших засобів реалізації й захисту нібито порушених прав, відсутність в акціонерному законодавстві мір відповідальності за зловживання правом.

У зарубіжному законодавстві це питання вирі-

шується з використанням різних за своїм характером засобів. Так, наприклад, суди в США не ухвалюють до розгляду позов власника, якщо стане відомо, що він пред'явлений несумлінно або неадекватно стосовно тих із власників, які також звернулися для захисту своїх інтересів або інтересів корпорації, тобто акціонер повинен обґрунтувати, що звернення до суду не викликане його бажанням скористатися юрисдикцією суду в корисливих цілях. У Франції при вирішенні подібних питань власниками й судовими органами застосовується концепція "зловживання правом", відповідно до якої межа здійснення права обумовлена тим, чи порушуються при цьому права й інтереси третьої сторони.

З метою забезпечення неприпустимості зловживання правами в корпоративних правовідносинах необхідно деталізувати норми цивільного законодавства - доцільно передбачити в корпоративному законодавстві норми, що встановлюють заборону на здійснення суб'єктами акціонерних відносин прав з наміром заподіяти шкоди акціонерам і корпорації, перешкодити законній реалізації законних прав інших акціонерів та ін.

Отже, існує необхідність доповнення норм корпоративного законодавства принципами захисту прав акціонерів, що дозволить змінити зміст корпоративної етики та виключити можливість неправильного застосування закону при розгляді корпоративних спорів.

Висновки

1. Процес формування національної системи корпоративного контролю знаходиться на етапі первинного формування. Захист прав акціонерів - важлива складова механізму реалізації прав учасників корпоративних відносин. Умови, у яких розвивається сьгодні корпоративне законодавство України, не дають змоги однозначно стверджувати про його досконалість та про реальні можливості його застосування.

2. Незважаючи на те, що вже прийнятий Закон України "Про акціонерні товариства", залишається актуальним питання захисту прав акціонерів, що не зникне і в майбутньому через важливість та значущість такого інституту, яким є корпорація. В результаті проведеного дослідження було запропоновано рекомендації щодо формування нормативно-правового забезпечення системи корпоративного контролю в Україні, які передбачають:

- визначення та законодавче закріплення принципів захисту прав усіх категорій власників корпорації;

- упровадження в корпоративне законодавство норм, що встановлюють заборону на здійснення суб'єктами акціонерних відносин прав із наміром заподіяти шкоди акціонерам і корпорації, перешкодити реалізації законних прав інших акціонерів;

- формування національних стандартів корпоративної етики.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці взаємозв'язків та механізмів упровадження корпоративного контролю на національний ринок фінансових послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Відомості про фондовий ринок України [Електронний ресурс]: сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Режим доступу : www.ssmsc.gov.ua.
2. Шершньова З. Є. Забезпечення належного рівня корпоративного контролю в корпораціях / З. Є. Шершньова, А. Є. Черпак // Ринок цінних паперів України. - 2005. - № 9-10. - С. 13-21.
3. Черпак А. Є. Суб'єкти та об'єкти корпоративного контролю в умовах трансформації економіки / А. Є. Черпак // Ринок цінних паперів України. - 2004. - № 1. - С. 29-39.
4. Педько А. Б. Власність, контроль і конфлікт інтересів в акціонерних товариствах / А. Б. Педько. - К. : Вид. дім "Кієво-Могилянська академія", 2008. - 325 с.
5. Назарова Г. В. Структура власності в моделях корпоративного контролю в промисловості / Г. В. Назарова // Фінанси України. - 2003. - № 9. - С. 62-70.
6. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17 вересня 2008 р. / Верховна Рада України // Офіційний вісник України. - 2008. - № 81. - С. 7-49.
7. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України № 3480-IV від 23 лютого 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2006. - № 31.
8. Рекомендації з найкращої практики корпоративного управління для акціонерних товариств України від 02 червня 2002 р. № 190 // Бюлетень Цінні папери України. - 2002. - № 3.
9. Кужелев М. О. Теоретичні і методологічні аспекти формування корпоративного контролю в Україні / М. О. Кужелев // Збірник наукових праць ДонДУУ: "Проблеми розвитку економіки України в умовах міжнародної інтеграції". - Серія "Економіка". - Т. IX. - Вип. 13. - Донецьк, 2008. - С. 294-305.
10. Кужелев М. А. Экономическое содержание корпоративного контроля / М. А. Кужелев, А. С. Лебеда // Фінансовий і банківський менеджмент: досвід та проблеми. Тези доповідей і виступів X міжнародної наукової конференції. - Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2008. - С. 52-54.
11. Кужелев М.О. Концептуальні основи розвитку корпоративних відносин : [монографія] / М.О. Кужелев. - Донецьк : ТОВ "Східний видавничий дім", 2012. - 260 с.

Кужелев Михаил,

*доктор экономических наук, доцент кафедры «Финансы и банковское дело»
Донецкого национального университета*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СИСТЕМЫ КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЯ В УКРАИНЕ

Несоответствие существующей системы корпоративного контроля запросам современной системы корпоративных отношений обусловила проведение исследования нормативно-правовых аспектов его осуществления. Рассмотрено сформированное в Украине правовое обеспечение формирования системы корпоративного контроля и предложены основные направления его совершенствования.

Ключевые слова: *корпорация, корпоративный контроль, система корпоративного контроля, нормативно-правовое обеспечение.*

Kuzheliev Mykhailo

Doctor of Economics, Associate Professor of Banking and Finance Department,
Donetsk National University

REGULATORY FRAMEWORK OF CORPORATE CONTROL IN UKRAINE

Non-correspondence of current system of corporate control to modern corporate relation system's demand determines the study of its performing law and normative aspects. Current legislative background for corporate control system formation and means for smallholders' rights and interests protection in Ukraine are suggested. In particular, factors of minority stakeholders' rights brake by corporate management and major stakeholders are analysed, corporate control types are systemized by national corporate legislation. By the study of international experience on corporate control formation it is found that the efficiency of implementation and defence means for smallholders tightly depends on legislative warranties for their rights. Corporative legislation and court practice of corporative conflicts under European and American Corporate Model, under which all of the participants have the legislative liability, has particular interest for Ukraine. The nature of a stakeholder's interest implementation by implementation of his legal rights and interests as organization and legislative components is analyzed. It is determined that legislative element of stakeholder's rights' warranty is implemented inextricably to internal means for owner's rights. The notion of "stakeholder's rights warranty" is defined as a complex of legislative and organizational tools for implementation of owner's property and non-property rights, protection of broken rights. Principles for corporative control market formation in Ukraine and means for such subsystem of corporate relations are suggested. It is also suggested to introduce a responsibility for certain officers' actions leading to witting stakeholder's rights brake by The Civil Codex.

Ключові слова: корпорація, корпоративний контроль, система корпоративного контролю, нормативно-правове забезпечення.

REFERENCES

1. National Securities And Stock Market Commission: Vidomosti pro fondovyi rynek Ukrainy, available at: www.ssmsc.gov.ua.
2. Shershniova Z. Ye. & Cherpak A. Ye. (2005), Zabezpechennia належного рівня корпоративного контролю в корпоративних, *Rynok tsinnykh paperyv Ukrainy*, № 9-10, pp. 13-21 (ukr).
3. Cherpak A. Ye. (2004), Subiekty ta obiekty korporativnoho kontroliu v umovakh transformatsii ekonomiky, *Rynok tsinnykh paperyv Ukrainy*, № 1, pp. 29-39 (ukr).
4. Pedko A. B. (2008), *Vlasnist, kontrol i konflikt interesiv v aktsionernykh tovarystvakh*, Publishing house of «Kyievo-Mohylianska akademiia», Kyiv, 325 p. (ukr).
5. Nazarova H. V. (2003), Struktura vlasnosti v modeliakh korporativnoho kontroliu v promyslovosti, *Finansy Ukrainy*, № 9, pp. 62-70 (ukr).
6. Pro aktsionerni tovarystva: Zakon Ukrainy № 514-VI vid 17 veresnia 2008 r. (2008), Verkhovna Rada Ukrainy, *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, № 81, pp. 7-49 (ukr).
7. Pro tsinni papery ta fondovyi rynek: Zakon Ukrainy № 3480-IV vid 23 liutoho 2006 r. (2006), *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, № 31 (ukr).
8. Rekomendatsii z naikrashchoi praktyky korporativnoho upravlinnia dlia aktsionernykh tovarystv Ukrainy vid 02 chervnia 2002 r. (2002), № 190, *Biuletyn Tsinni papery Ukrainy*, № 3 (ukr).
9. Kuzheliev M. O. (2008), Teoretychni i metodolohichni aspekty formuvannia korporativnoho kontroliu v Ukraini, *Zbirnyk naukovykh prats DonDUU: «Problemy rozvytku ekonomiky Ukrainy v umovakh mizhnarodnoi intehtatsii»*, №13, Donetsk, pp. 294-305 (ukr).
10. Kuzhelev M. A. & Lebeda A. S. (2008), Ekonomycheskoe sodержanye korporativnoho kontroliu, *Finansovyi i bankivskiy menedzhment: dosvid ta problemy. Tezy dopovidei i vystupiv X mizhnarodnoi naukovo konferentsii*, TOV «Yuho-Vostok, Ltd», Donetsk, pp. 52-54 (ukr, rus).
11. Kuzheliev M. O. (2012), *Kontseptualni osnovy rozvytku korporativnykh vidnosyn*, TOV «Skhidnyi vydavnychiy dim», Donetsk, 260 p. (ukr).

© Кужелев Михайло

Надійшла до редакції 17.05.2013